TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2025. gada 11. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Konvencija, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu – 54. pants – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pants – Princips *ne bis in idem* – Jēdziens "tas pats nodarījums" – Teroristu apvienības dalībnieka notiesāšana dalībvalstī par dalību šajā apvienībā ar mērķi sagatavot terora aktu – Kriminālvajāšana citā dalībvalstī par tiem pašiem terora aktiem

Lietā C-802/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa, Spānija) iesniegusi ar 2023. gada 4. decembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 28. decembrī, kriminālprocesā pret

MSIG,

piedaloties

Ministerio Fiscal,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), tiesneši A. Kumins [*A. Kumin*], I. Ziemele un S. Žervazonī [*S. Gervasoni*],

ģenerāladvokāts: D. Špīlmans [*D. Spielmann*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Ministerio Fiscal* vārdā – *C. García-Berro Montilla*, *fiscal*,

– Spānijas valdības vārdā – *A. Gavela Llopis*, pārstāve,

– Ungārijas valdības vārdā – *M. Zs. Biró-Tóth* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Baquero Cruz* un *I. Zaloguin*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 54. pantu Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp.), kura parakstīta 1990. gada 19. jūnijā Šengenā un stājusies spēkā 1995. gada 26. martā (turpmāk tekstā – "Šengenas konvencija"), to skatot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 50. panta gaismā.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu, kas uzsākts pret MSIG par teroristiskiem postījumiem, teroristiskiem slepkavības mēģinājumiem un miesas bojājumu nodarīšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Šengenas konvencijas 54. pantā, kurš iekļauts šīs konvencijas III sadaļas 3. nodaļā ""Non bis in idem" principa piemērošana", paredzēts:

"Personu, kuras sakarā vienā Līgumslēdzējā Pusē ir pieņemts galīgais tiesas spriedums, nedrīkst par to pašu nodarījumu saukt pie atbildības citā Līgumslēdzējā Pusē, ar noteikumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt atbilstīgi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kurā spriedums pieņemts."

Spānijas tiesības

Konstitutīvais likums 7/2014

4 Saskaņā ar 2014. gada 12. novembra *Ley orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea* (Konstitutīvais likums 7/2014 par sodāmības reģistru informācijas apmaiņu un Eiropas

Savienības dalībvalstīs pieņemtu notiesājošu spriedumu ņemšanu vērā; 2014. gada 13. novembra *BOE* Nr. 275, 93204. lpp.; turpmāk tekstā – "Konstitutīvais likums 7/2014"), redakcijā, kas bija spēkā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas dienā, 14. pantu:

"1. Tiesiskās sekas, kas saistītas ar citā dalībvalstī iepriekš pasludinātu galīgu notiesājošu spriedumu attiecībā uz to pašu personu par citiem faktiem, jaunā kriminālprocesā ir līdzvērtīgas sekām, kas izrietētu no šī paša sprieduma, ja tas būtu pasludināts Spānijā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) notiesājošie spriedumi ir piespriesti par nodarījumiem, kas ir sodāmi saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem, kas bija spēkā to izdarīšanas dienā;

b) ir iegūta pietiekama informācija par šādiem notiesājošiem spriedumiem, izmantojot piemērojamos savstarpējās tiesiskās palīdzības instrumentus vai apmainoties ar informāciju, kas iegūta no sodāmības reģistra.

2. Neskarot iepriekšējā punktā ietvertos noteikumus, citā dalībvalstī pasludināti galīgie spriedumi neietekmē šādus nolēmumus un nevar izraisīt to atsaukšanu vai pārskatīšanu:

a) galīgi spriedumi, ko iepriekš pieņēmušas Spānijas tiesas, un nolēmumi par to izpildi;

b) iepriekšējās Spānijā notiekošās tiesvedībās pasludināti notiesājoši spriedumi saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, kas pastrādāti, pirms citas dalībvalsts tiesa pasludinājusi notiesājošu spriedumu;

c) rīkojumi, kas pasludināti vai pasludināmi saskaņā ar *Ley de Enjuiciamiento Criminal* (Kriminālprocesa likums) 988. panta trešo daļu, kurā noteikti sodu izpildes ierobežojumi, tostarp tie, kas minēti b) punktā.

3. Centrālajā reģistrā iekļautos ierakstus par sodāmību uzskata par atceltiem, pat ja tie izriet no citās valstīs pasludinātiem notiesājošiem spriedumiem, attiecībā uz to, lai tiesneši un tiesas tos ņemtu vērā Spānijā saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem, ja vien notiesāšanas valsts nav iepriekš paziņojusi par to dzēšanu."

5 Šī likuma vienīgajā papildu noteikumā paredzēts:

"Piemērojot šo likumu, nekādā gadījumā netiek ņemti vērā spriedumi, ko Eiropas Savienības dalībvalsts tiesa pasludinājusi pirms 2010. gada 15. augusta."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

6 2004. gada 3. oktobrī MSIG aizturēja Francijas policija, bet 2019. gada 4. septembrī viņa tika nodota Spānijas iestādēm, izpildot *Juzgado Central de Instrucción nº 2 de l'Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesas Centrālā izmeklēšanas tiesa Nr. 2, Spānija) izdoto Eiropas apcietināšanas orderi.

7 *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa), kas ir iesniedzējtiesa, izskata kriminālprocesu, kas uzsākts pret MSIG kā 1997. gada 21. jūlijā Ovjedo [*Oviedo*] (Spānija) notikuša teroristu uzbrukuma izdarītāju. MSIG tiek apsūdzēta par teroristisku postījumu nodarīšanu, teroristiskiem slepkavības mēģinājumiem, kā arī par miesas bojājumu nodarīšanu.

8 Šīs apsūdzības pamatā esošos faktus iesniedzējtiesa apraksta šādi:

"Viņas uzturēšanās laikā Francijā, neatstājot šo valsti, sākot no nenoteikta datuma līdz brīdim, kad viņa tur tika aizturēta 2004. gada oktobrī, [MSIG] kā teroristu organizācijas *Euskadi Ta Askatasuna* (*ETA*) vadītāja bija atbildīgā par organizācijas augstāko instanču izdoto norādījumu nodošanu un Spānijā darbojošos teroristu grupējumu darbības virzienu noteikšanu atbilstoši šiem norādījumiem, sniedzot viņiem informāciju no Francijas, parasti – izmantojot piezīmes, kas tika ievietotas iepriekš noteiktās vietās, kā arī materiālos līdzekļus (ieročus, granātas un sprāgstvielas) to darbības kampaņu īstenošanai, parasti ar trešo personu starpniecību, kas bija ieroču uzglabātāji. Visbiežāk šo grupējumu locekļiem saskaņā ar vispārējiem norādījumiem, kas saņemti no *ETA* vadības, bija konkrēti jālemj par veicamo teroristisko darbību, tā detalizēti jāplāno, izmantojot viņiem nodotos materiālos līdzekļus un ieročus, un pēc darbības īstenošanas par tās rezultātiem jāziņo teroristu organizācijas vadībai.

Konkrētajā gadījumā, kas bija pamats kriminālvajāšanai, divi *ETA* locekļi, kuri tolaik nebija zināmi policijai un kuri darbojās "likumīgā" (proti, kura locekļi nebija nonākuši policijas redzes lokā) grupējumā ("KATU" vai "KATTU") [..], kurus, iespējams, atbalstīja citas personas, par kurām [policijai] nebija zināms, un kuri rīkojās saskaņā ar saņemtajiem vispārējiem norādījumiem, proti, vērsties pret policijas vai militāriem mērķiem, nolēma uzbrukt *Comunidad Autónoma de Asturias* (Astūrijas autonomā kopiena, Spānija) galvaspilsētas Ovjedo policijas iecirknim, šim nolūkam ar ieročiem, kurus viņi bija saņēmuši un uzglabājuši, izgatavojot automātisku paštaisītu ierīci prettanku granātu palaišanai, kuru viņi 1997. gada 21. jūlijā ap plkst. 8.00 no rīta novietoja noteiktā attālumā no iecirkņa, tā tuvumā novietojot arī paštaisītu sprāgstierīci ar laika mehānismu, lai tā uzsprāgtu brīdī, kad, domājams, policija varētu pārbaudīt palaišanas mehānismu.

Tika palaistas tikai trīs no paredzētajām granātām, un neviena no tām nesasniedza mērķi, jo šīs granātas nejauši eksplodēja dažādās vietās netālu no tā, radot tikai materiālus zaudējumus un sprādziena radītā trokšņa rezultātā izraisot dzirdes bojājumus vienai tuvumā esošai personai. Policija spridzekļa slazdu atklāja vietas pārbaudes laikā, un spridzeklis nekavējoties tika neitralizēts."

9 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka, pēc Spānijas prokurora domām, MSIG ir jāuzskata par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu faktisko izdarītāju, jo, pirmkārt, attiecīgo faktu norises laikā viņa bija atbildīga par *ETA* "likumīgajiem grupējumiem" un, otrkārt, "likumīgajiem grupējumiem" "KATU" vai "KATTU" (turpmāk tekstā – "*KATTU*") no Francijas tika piegādāti dažādi ieroči teroristu uzbrukumu veikšanai. Spānijas prokurora prasītais sods par attiecīgajiem nodarījumiem, kā norāda iesniedzējtiesa, kopumā ir brīvības atņemšana uz 71 gadu. Iesniedzējtiesa precizē, ka saskaņā ar Krimināl kodeksa normām šī soda izpildei *ex lege* būtu jāpiemēro brīvības atņemšanas soda ierobežojums līdz 30 gadiem.

10 Tomēr MSIG jau esot aizmuguriski notiesāta Francijā par "dalību noziedzīgā grupā terora akta sagatavošanas nolūkā". Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz četriem Francijā pasludinātiem spriedumiem, ar kuriem MSIG ir notiesāta (turpmāk tekstā – "Francijas spriedumi"). Pirmie trīs spriedumi, kas datēti ar 2000. gada 21. februāri, 2000. gada 23. februāri un 2003. gada

13. februāri, attiecas uz dažādiem laikposmiem 1996. un 1997. gadā, un ar katru no tiem piespriesta brīvības atņemšana uz pieciem gadiem. Ceturtais, kas datēts ar 2010. gada 17. decembri, attiecas uz laikposmu, kas noslēdzās 2004. gada 10. martā, izņemot laikposmu no 1996. gada līdz 1997. gada 31. decembrim, un ar to piespriesta brīvības atņemšana uz 20 gadiem.

11 Saskaņā ar *Cour d'appel de Paris* [Parīzes apelācijas tiesa, Francija] 2014. gada 13. februāra lēmumu par sodu apvienošanu ar Francijas spriedumiem piespriestie sodi tika apvienoti, nosakot vienotu brīvības atņemšanas sodu uz 20 gadiem, kuru MSIG esot izcietusi Francijā pirms viņas izdošanas Spānijas iestādēm.

12 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka pēc MSIG nodošanas Spānijas iestādēm pret viņu Spānijā tika veikta kriminālvajāšana un viņa tika notiesāta tiesvedībās, no kurām dažas attiecās uz viņas kā *ETA* locekles darbībām, kas pilnībā veiktas Spānijā, pirms viņa pārcēlās uz dzīvi Francijā, un citas tiesvedības, tostarp pamatlieta, uz viņas kā *ETA* vadītājas piedalīšanos no Francijas teritorijas terora aktos, kas izdarīti Spānijā.

13 Minētā tiesa norāda, ka ar 2023. gada 20. februāra rīkojumu tā saskaņā ar Kriminālkodeksa 76. panta 1. punktu un Kriminālprocesa kodeksa 988. pantu ir apvienojusi MSIG piespriestos sodus ar astoņiem Spānijā pasludinātiem galīgiem spriedumiem un noteikusi 30 gadu cietumsodu attiecībā uz visiem galīgajiem notiesājošajiem spriedumiem, jo saskaņā ar pēdējo minēto tiesību normu attiecīgie noziedzīgie nodarījumi tika uzskatīti par saistītiem un tādiem, par kuriem var tikt veikta kriminālvajāšana vienā procesā.

14 Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka Spānijas tiesības neļauj apvienot sodus, kas izriet no Francijas tiesu un Spānijas tiesu pasludinātajiem notiesājošajiem spriedumiem, neraugoties uz juridisko saikni, kas daudzos gadījumos pastāv starp šiem notiesājošiem spriedumiem. Tādējādi pēc 20 gadu brīvības atņemšanas soda izciešanas Francijā MSIG būtu jāizcieš 30 gadu cietumsods, proti, brīvības atņemšana uz vismaz 50 gadiem, un soda robežu nav iespējams noteikt.

15 Iesniedzējtiesa norāda, ka laika ziņā Francijas spriedumi aptver visu darbību, ko MSIG veica no Francijas kā *ETA* vadītāja. Par šiem spriedumiem piespriesti brīvības atņemšanas sodi kopumā uz 35 gadiem, kas saskaņā ar *Cour d'appel de Paris* [Parīzes apelācijas tiesa] 2014. gada 13. februāra lēmumu par sodu apvienošanu tika apvienoti vienā brīvības atņemšanas sodā uz 20 gadiem, pamatojoties uz to, ka minētie spriedumi bija par vienu un to pašu noziedzīgo darbību, kas attiecās uz darbībām, kuras attiecīgā persona bija izdarījusi kā "likumīgo grupējumu", kas darbojās Spānijā, vadītāja un kas attiecās gan uz *ETA* operāciju plānošanu, gan uz līdzekļu nodrošināšanu uzbrukumu veikšanai. Tādējādi MSIG dažādos laikposmos piedalījās Spānijā notikušo teroristu uzbrukumu sagatavošanā.

16 Gan MSIG darbības, kas tika iztiesātas Francijā, gan pamatlietā aplūkotās darbības tika pilnībā veiktas no Francijas, MSIG nekad nepārvietojās uz Spāniju. Turklāt Spānijā krimināli vajātie akti attiecās uz to, ka viņa kā *ETA* vadītāja organizēja "likumīgo grupējumu", šajā gadījumā *KATTU*, darbību; to dalībnieki patstāvīgi varēja lemt par sasniedzamajiem mērķiem, izmantojot saņemtos materiālus un *a posteriori* informējot *ETA* vadību par notikušo uzbrukumu rezultātiem vai ciestajām neveiksmēm. Līdz ar to Spānijā pret MSIG uzsāktā kriminālvajāšana attiecas uz to pašu darbību, uz ko attiecas Francijas spriedumi.

17 Francijas iestādes esot izmeklējušas un lēmušas par visu MSIG kā *ETA* vadītājas darbību kopumā un ir ieguvušas precīzas un detalizētas zināšanas par MSIG darbībām, kas saistītas ar *ETA* teroristiskajām darbībām Spānijā un Francijā, un tas ir atspoguļots Francijas spriedumos.

18 Iesniedzējtiesa uzskata, ka nav šaubu, ka visa Francijas izmeklētāju iegūtā informācija tika izmantota pret MSIG uzsāktajās kriminālvajāšanās. Tādējādi Francijas tiesu rīcībā esot bijusi padziļināta informācija par MSIG darbībām, un varētu uzskatīt, ka tās ir lēmušas par visu MSIG noziedzīgo darbību Francijā saistībā ar *ETA* teroristiskajiem grupējumiem, kas darbojās Spānijā, tostarp *KATTU*. Turklāt visus izmeklēšanas materiālus, kas attiecas uz *ETA* un kas ļauj noteikt precīzu MSIG lomu šajā organizācijā, Francijas iestādes nodeva Spānijas policijai, lai papildinātu Spānijā veikto izmeklēšanu par vēl nenoskaidrotiem faktiem.

19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Francijas spriedumi attiecas uz visām MSIG kā *ETA* vadītājas no Francijas veiktajām darbībām. Tādējādi *Tribunal de grande instance de Paris* [Parīzes Vispārējā pirmās instances tiesa, Francija] 2003. gada 13. februāra spriedumā norādīts, ka "apsūdzētā 1997. gadā [..] ir piedalījusies grupējumā vai vienībā, kas izveidota terora aktu sagatavošanai, šajā gadījumā *ETA-MILITAIRE*", un norādīts uz darbībām, ko viņa veica laikposmā, kad notika 1997. gada 21. jūlijā Ovjedo notikušais teroristu uzbrukums.

20 Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka 2021. gada 21. janvāra spriedumā tā uzskatīja, ka pastāv "*bis in idem* situācija", ņemot vērā dažādos Francijas tiesu pasludinātos notiesājošos spriedumus pret MSIG par viņas kā ETA vadītājas darbību no Francijas un viņas dalību uzbrukumu sagatavošanā, kas laika ziņā attiecās uz faktiem, kuri ir tajā uzsāktās kriminālvajāšanas priekšmets. Tomēr šis spriedums tika atcelts ar *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) 2023. gada 21. marta spriedumu, kurā būtībā konstatēts, ka MSIG notiesāšana Francijā pat vispārīgi vai nenoteikti neattiecas uz dalību konkrētās teroristiskās darbībās, un kurā nospriests, ka nepastāv "*bis in idem* situācija", šajā ziņā precizējot, ka nevar uzskatīt par iztiesātu to, kas nav ticis izskatīts tiesā. *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) minēto spriedumu pamatojuma neesamības dēļ atcēla un nodeva lietu atpakaļ iesniedzējtiesai jaunai izskatīšanai. Lai gan lielākā daļa iesniedzējtiesas locekļu ir pārliecināti, ka pastāv "*bis in idem* situācija", šī tiesa norāda, ka *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) šim vērtējumam nepiekrīt, un tas, ņemot vērā jēdziena "ne bis in idem" autonomo raksturu, licis iesniedzējtiesai vērsties Tiesā.

21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa atgādina, ka *ne bis in idem* princips, kā to ir interpretējusi Tiesa, prasa, lai būtiskie fakti būtu identiski, un to saprot kā faktu vai faktisko apstākļu, kuri ir nedalāmi savstarpēji saistīti, pastāvēšanu neatkarīgi no šo faktu vai aizsargāto tiesisko interešu juridiskās kvalifikācijas. Tomēr iesniedzējtiesa jautā, kā ir jāsaprot jēdziens "fakts", lai novērtētu *ne bis in idem* principu, it īpaši ņemot vērā dažādos veidus, kādos dalībvalstīs pasludinātajos spriedumos tiek izklāstīti "fakti". Šis jēdziens varētu attiekties tikai uz notikuma iestāšanos, nesaistīti ar tā juridisko kvalifikāciju, vai arī varētu tikt uzskatīts par tādu, kam ir juridisks saturs un kas attiecas nevis uz objektīvu faktu, bet gan uz tā saistību ar kādu no pastāvošajām krimināltiesiskajām kvalifikācijām vai kvalificētu juridisku faktu.

22 Iesniedzējtiesa norāda, ka šajā gadījumā Francijas un Spānijas tiesas vienus un tos pašus faktus esot kvalificējušas juridiski atšķirīgi. Francijas tiesas esot atsaukušās uz MSIG darbību teroristu organizācijas vadītājas statusā, lai sagatavotu terora aktus ar vienu vai vairākām darbībām, pat ja pašus terora aktus faktiski veikušas citas personas. Savukārt Spānijā MSIG tiekot uzskatīta par attiecīgā noziedzīgā nodarījuma tiešo izdarītāju, lai gan tiek ņemts vērā fakts, ka pašu terora aktu faktiski ir īstenojušas trešās personas. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tiesvedības Francijas tiesās un Spānijas tiesās attiecas uz tām pašām MSIG darbībām.

23 Iesniedzējtiesa uzsver, ka gadījumā, ja nebūtu faktu identiskuma, bet gan vienkāršs faktu vienlaicīgums, MSIG, ļoti iespējams, 30 gadu cietumsods Spānijā būtu jāizcieš pēc 20 gadu brīvības atņemšanas soda izciešanas Francijā, un tas būtu ievērojami nesamērīgs sods, kas tostarp rada diskriminējošu attieksmi pret MSIG salīdzinājumā ar personām, kuras ir notiesātas tikai vienā dalībvalstī.

24 Šādos apstākļos *Audiencia Nacional* (Valsts mēroga lietu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai šajā lietā, ņemot vērā aprakstītos faktiskos apstākļus un juridiskos pamatojumus, kas ir ņemti vērā attiecīgajā uzsāktajā kriminālprocesā Spānijā, un ņemot vērā dažādos spriedumus, kas iepriekš pasludināti Francijā attiecībā uz MSIG, pastāv "bis in idem" situācija [Hartas] 50. panta un [Šengenas konvencijas] 54. panta izpratnē attiecībā uz apsūdzību, kas pret viņu ir izvirzīta Spānijā, pamatojoties uz to, ka runa ir par "vieniem un tiem pašiem nodarījumiem" atbilstoši nozīmei, kas šim jēdzienam piešķirta Eiropas judikatūrā?

2) Vai tas, ka Spānijas tiesībās nav tāda regulējuma, kas ļautu atzīt citu dalībvalstu tiesu iepriekš pieņemtu galīgo spriedumu ietekmi, lai izskatāmajā lietā, pamatojoties uz faktu identiskumu, varētu izvērtēt *bis in idem* esamību, ir saderīgi ar [Hartas] 50. pantu un [Šengenas konvencijas] 54. pantu, kā arī ar Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm [(OV 2002, L 190, 1. lpp.)] 1. panta 3. punktu, 3. panta 2. punktu un 4. panta 3. un 5. punktu?

3) Šajā lietā vai vispārīgi – vai tas, ka Spānijas tiesībās nav tiesiskā regulējuma, prakses vai galu galā juridiska mehānisma vai procedūras, kas ļautu atzīt citu dalībvalstu tiesu iepriekš pieņemtu galīgo spriedumu ietekmi, lai noteiktu sodu, to summētu, pielāgotu vai ierobežotu soda maksimālo apmēru vai nu kriminālvajāšanas un sprieduma pieņemšanas stadijā, vai vēlākā soda izpildes stadijā, lai, pakārtoti, ja netiek konstatēts *bis in idem* faktu identiskuma dēļ, nodrošinātu krimināsoda samērīgumu, ja, kā izskatāmajā lietā, pastāv iepriekšējs spriedums, ko citas dalībvalsts tiesa ir pasludinājusi, piespriežot smagus sodus, kas ir jau izciesti, par nodarījumiem, ko raksturo kopība (proti, kas notikuši vienlaicīgi, ir cieši saistīti vai kurus vieno noziedzīga vai līdzīga saikne) ar Spānijā iztiesājamiem nodarījumiem, – ir pretrunā [Hartas] 45. pantam un 49. panta 3. punktam vai [Padomes] Pamatlēmuma [2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā (OV 2008, L 220, 32. lpp.)] 7., 8., 9., 13. un 14. apsvērumam un 3. panta 1., 2., 4. un 5. punktam un Pamatlēmuma [2002/584] 12. apsvērumam un 1. panta 3. punktam?

4) Ņemot vērā lietas apstākļus un vispārīgi – vai iepriekšējo galīgo spriedumu, kas pasludināti citās ES dalībvalstīs, ietekmes absolūta izslēgšana, kā tas ir *expressis verbis* noteikts [Konstitutīvā likuma 7/2014] 14. panta 2. punkta b) apakšpunktā par Spānijā piespriestajiem sodiem un [Konstitutīvā likuma 7/2014] 14. panta 2. punkta c) apakšpunktā par sprieduma izpildes rīkojumiem, kā arī [Konstitutīvā likuma 7/2014] vienīgajā papildu noteikumā (abos gadījumos attiecībā uz spriedumiem pirms 2010. gada 15. augusta), ar ko transponē Eiropas tiesisko regulējumu, ir saderīga ar:
   a) [Hartas] 50. pantu un [Šengenas konvencijas] 54. pantu, kas abi attiecas uz starptautisko *bis in idem*;
   b) un ar Pamatlēmuma [2008/675] 7., 8., 9., 13. un 14. apsvērumu un 3. panta 1., 2., 4. un 5. punktu, kā arī [Hartas] 45. pantu un 49. panta 3. punktu un spriedumu savstarpējas atzīšanas Savienībā principu?"

Tiesvedība Tiesā

25 Ar 2024. gada 4. decembra vēstuli, kas Tiesas kancelejā saņemta 2024. gada 19. decembrī, iesniedzējtiesa informēja Tiesu par to, ka 2024. gada 8. novembrī ir stājies spēkā jauns konstitutīvais likums, ar kuru grozīti būtiski Konstitutīvā likuma 7/2014 aspekti, un ka tās šaubas par šī likuma saderību ar Savienības tiesību normām, uz kurām attiecās otrais līdz ceturtais prejudiciālais jautājums, ir kliedētas. Tā kā iesniedzējtiesa uzskata, ka šie jautājumi ir zaudējuši priekšmetu, ir jālemj tikai par pirmo prejudiciālo jautājumu.

Par pirmo jautājumu

Par pieņemamību

26 Spānijas valdība pauž šaubas par pirmā jautājuma pieņemamību, jo iesniedzējtiesa neesot izklāstījusi faktus un iemeslus, kas tai likuši šaubīties par Savienības tiesību interpretāciju, un līdz ar to uz tiem neesot iespējams atbildēt. Pakārtoti šī valdība uzskata, ka iesniedzējtiesas norādītie faktiskie un tiesiskie apstākļi neļauj novērtēt strīdīgo faktu identiskumu. Iesniedzējtiesas nolēmumā neesot minēti fakti, kas ņemti vērā attiecībā uz MSIG saistībā ar 1997. gada 21. jūlijā Ovjedo izdarīto uzbrukumu, un līdz ar to esot grūti konstatēt, vai šie fakti un tie, uz kuriem attiecas Francijas tiesu pasludinātie MSIG notiesājošie spriedumi, ir identiski.

27 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 94. panta a) un b) punktu lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāietver "strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkum[s] vai vismaz to faktu izklāst[s], uz kuriem balstīti jautājumi", kā arī "to valsts tiesību normu satur[s], kas varētu būt piemērojamas attiecīgajā lietā, un attiecīgā gadījumā atbilstoš[ā] valsts judikatūr[a]". Turklāt, kā noteikts reglamenta 94. panta c) punktā, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietver "to iemeslu izklāstu, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju [..], kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem".

28 Saskaņā ar Tiesas judikatūru iesniedzējtiesas nolēmumos sniegtā informācija ne tikai ļauj Tiesai sniegt lietderīgas atbildes, bet arī dod iespēju dalībvalstu valdībām, kā arī citiem ieinteresētajiem lietas dalībniekiem iesniegt apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu. Tiesai jāraugās, lai šī iespēja tiktu nodrošināta, ņemot vērā to, ka saskaņā ar šo tiesību normu ieinteresētajām personām tiek paziņoti tikai iesniedzējtiesas nolēmumi (spriedums, 2023. gada 28. novembris, *Commune d'Ans*, C-148/22, EU:C:2023:924, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Šajā gadījumā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir izklāstīti gan fakti, kas tiek pārmesti MSIG un kas notikuši Spānijā, gan fakti, kas tika iztiesāti Francijā, kādi tie izriet no Francijas spriedumiem, un vienlaikus izskaidrota Francijas iestāžu rīcībā esošā informācija. Turklāt iesniedzējtiesa precizē iemeslus, kas tai likuši uzdot pirmo jautājumu, un izklāsta to valsts tiesību normu saturu, kuras var būt piemērojamas šajā gadījumā.

30 Šādos apstākļos pirmais prejudiciālais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

31 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai jēdziens "tas pats nodarījums" Šengenas konvencijas 54. panta izpratnē, lasot to Hartas 50. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz nodarījumiem, kuros persona tiek vainota kriminālprocesā, kas kādā dalībvalstī uzsākts par terora aktiem, ja šī persona par tām pašām darbībām jau ir notiesāta citā dalībvalstī kā par darbībām, kas saistītas ar dalību teroristu organizācijā ar nolūku sagatavot terora aktu.

32 Šengenas konvencijas 54. pantā, kurš Savienības tiesībās tika iekļauts ar Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam ar Amsterdamas līgumu pievienoto Protokolu, ar ko Šengenas *acquis* iekļauj Eiropas Savienības sistēmā (OV 1997, C 340, 93. lpp.), ir nostiprināts *ne bis in idem* princips (spriedums, 2023. gada 23. marts, *Generalstaatsanwaltschaft Bamberg* (Izņēmums no *ne bis in idem* principa), C-365/21, EU:C:2023:236, 46. punkts).

33 Tā kā šis princips izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, Šengenas konvencijas 54. pants ir jāinterpretē, ņemot vērā Hartas 50. pantu, kura būtības ievērošanu tas nodrošina (spriedumi, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 65. punkts, kā arī 2023. gada 23. marts, *Generalstaatsanwaltschaft Bamberg* (Izņēmums no *ne bis in idem* principa), C-365/21, EU:C:2023:236, 32. punkts).

34 No Šengenas konvencijas 54. panta formulējuma izriet, ka nevienu personu dalībvalstī nedrīkst saukt pie atbildības par to pašu nodarījumu, par kuru citā dalībvalstī attiecībā uz to jau ir pieņemts galīgais tiesas spriedums, ar nosacījumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar pēdējās minētās valsts tiesību aktiem.

35 Tātad uz principa *ne bis in idem* piemērošanu ir attiecināms dubultnosacījums, proti, pirmkārt, ir jābūt agrākam galīgajam nolēmumam (*bis* nosacījums), un, otrkārt, agrākam nolēmumam un vēlākai saukšanai pie atbildības vai nolēmumiem ir jāattiecas uz tiem pašiem faktiem (*idem* nosacījums) (spriedumi, 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 45. punkts, un 2023. gada 19. oktobris, *Központi Nyomozó Főügyészség*, C-147/22, EU:C:2023:790, 26. punkts).

36 Runājot par *idem* nosacījumu, kas ir jāaplūko, ņemot vērā šī sprieduma 33. punktā atgādināto judikatūru, no Hartas 50. panta formulējuma izriet, ka ar to ir aizliegts vienu un to pašu personu tiesāt vai sodīt krimināllietā par vienu un to pašu nodarījumu vairāk nekā vienu reizi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 12. maijs, *Bundesrepublik Deutschland* (Interpola sarkanais paziņojums), C-505/19, EU:C:2021:376, 78. punkts, kā arī 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 71. punkts).

37 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru *idem* nosacījums prasa, lai materiālie fakti būtu identiski. Tāpēc princips *ne bis in idem* princips nav piemērojams, ja attiecīgie fakti ir nevis identiski, bet tikai līdzīgi (spriedumi, 2007. gada 18. jūlijs, *Kraaijenbrink*, C-367/05, EU:C:2007:444, 27. punkts, 2023. gada 23. marts, *Generalstaatsanwaltschaft Bamberg* (Izņēmums no *ne bis in idem* principa), C-365/21, EU:C:2023:236, 37. punkts, kā arī 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 74. punkts).

38 Materiālo faktu identiskums nozīmē konkrētu apstākļu kopumu, kas izriet no notikumiem, kuri būtībā ir tie paši, jo tajos ir iesaistīts viens un tas pats izdarītājs un tie ir nesaraujami savstarpēji saistīti laikā un telpā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, *Kraaijenbrink*,

C-367/05, EU:C:2007:444, 26. un 27. punkts; 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 128. punkts, kā arī 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 75. punkts).

39 Savukārt, ja attiecīgie materiālie fakti šādu apstākļu kopumu neveido, tikai ar apstākli, ka tiesa, kurā tiek veikta otrā tiesvedība, konstatē, ka varbūtējais šo darbību izdarītājs ir rīkojies ar to pašu noziedzīgo nodomu, nepietiek, lai atzītu, ka pastāv konkrētu savstarpēji nesaraujami saistītu apstākļu kopums, kuru aptver jēdziens "tas pats nodarījums" Šengenas konvencijas 54. panta izpratnē (spriedumi, 2007. gada 18. jūlijs, *Kraaijenbrink*, C-367/05, EU:C:2007:444, 29. un 30. punkts, kā arī 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 76. punkts).

40 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gan Šengenas konvencijas 54. pants, gan Hartas 50. pants attiecas tikai uz faktu raksturu neatkarīgi no šo nodarījumu vai aizsargāto tiesisko interešu juridiskās kvalifikācijas, jo ar šīm tiesību normām piešķirtā aizsardzība dažādās dalībvalstīs nevar būt atšķirīga (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 16. novembris, *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, 39. punkts; 2022. gada 22. marts, *Nordzucker* u.c., C-151/20, EU:C:2022:203, 39. punkts, kā arī 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 No tā izriet, ka viena un tā paša nodarījuma atšķirīga juridiskā kvalifikācija Šengenas konvencijas 54. panta, lasot to Hartas 50. panta gaismā, izpratnē divās dažādās dalībvalstīs vai arī atšķirīgu tiesisko interešu izvirzīšana par mērķi šajās valstīs nevar būt šķērslis *ne bis in idem* principa piemērošanai.

42 Iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence lemt par faktiem, un nevis Tiesai, ir jānosaka, vai nodarījumi, par kuriem notiek kriminālvajāšana pamatlietā, ir tie paši, par kuriem Francijas tiesas ir pasludinājušas galīgos spriedumus. Tomēr Tiesa var minētajai tiesai sniegt Savienības tiesību interpretācijas elementus saistībā ar faktu identiskuma vērtējumu (šajā ziņā skat. spriedumus, 2022. gada 28. oktobris, *Generalstaatsanwaltschaft München* (Izdošana un *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, 133. punkts, un 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 79. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

43 Šajā ziņā vispirms jāprecizē, ka, ņemot vērā šī sprieduma 40. punktā atgādināto judikatūru un ciktāl ir pierādīts, ka kriminālprocess pamatlietā un Francijas spriedumi, uz kuriem atsaucas iesniedzējtiesa, attiecās uz būtībā identiskiem faktiem, apstāklim, ka šie spriedumi attiecās uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas atšķiras no pamatlietā aplūkotajiem, nav nozīmes, izvērtējot *idem* nosacījumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 25. janvāris, *Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova*, C-58/22, EU:C:2024:70, 70. punkts).

44 Šajā ziņā nozīme ir nevis jautājumam par to, vai noziedzīgo nodarījumu, uz kuriem attiecas Francijas spriedumi, sastāva elementi bija vai nebija identiski, bet gan jautājumam par to, vai fakti, kas attiecīgajai personai tiek pārmesti šajos spriedumos un kriminālprocesā pamatlietā, attiecas uz vienu un to pašu rīcību. Ja runa ir par vienu un to pašu rīcību, ko veikusi viena un tā pati persona un kas notikusi vienā un tajā pašā laika posmā, ir jāpārbauda, vai fakti, par kuriem šī persona vispirms ir tikusi notiesāta, un fakti, par kuriem ir vēlāks kriminālprocess, ir identiski vai būtībā tie ir vieni un tie paši (ECT, 2017. gada 19. decembris, *Ramda* pret Franciju, CE:ECHR:2017:1219JUD007847711, 87. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai šajā gadījumā MSIG pārmestie konkrētie fakti, kas ļauj konstatēt viņas kriminālatbildību Spānijā, ir identiski tiem, par kuriem viņu ir notiesājušas Francijas krimināltiesas.

46 Šajā ziņā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Spānijā MSIG tiek apsūdzēta par noziedzīgu nodarījumu – teroristisku postījumu nodarīšanu, trīs nodarījumiem, kas attiecas uz teroristisku slepkavības mēģinājumu un vienu noziedzīgu nodarījumu – miesas bojājumu nodarīšanu, ko 1997. gada 21. jūlijā Ovjedo izdarījuši divi *KATTU* locekļi. Iesniedzējtiesa uzskata, ka pret viņu tika veikta kriminālvajāšana kā šo noziedzīgo nodarījumu faktisko izdarītāju viņas kā tādas personas statusā, kas pamatlietas faktu norises laikā bija atbildīga par *ETA* "likumīgajiem grupējumiem", kā arī par dažādu ieroču piegādi *KATTU* teroristu uzbrukumu veikšanas nolūkā.

47 Pamatlietas faktu rašanās laikā saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm MSIG bija uzdots nodot *ETA* augstāko instanču izdotos norādījumus un saskaņā ar šiem norādījumiem noteikt Spānijā darbojošos teroristu grupējumu darbības virzienus. MSIG esot darbojusies tikai no Francijas teritorijas.

48 Saskaņā ar šīm pašām norādēm abi *KATTU* locekļi, kas 1997. gada 21. jūlijā veica uzbrukumu Ovjedo, esot rīkojušies saskaņā ar viņu saņemtajiem vispārīgajiem norādījumiem un esot patstāvīgi nolēmuši uzbrukt Ovjedo rajona policijas iecirknim.

49 Iesniedzējtiesa arī uzskata, ka Francijas spriedumos nav nevienas norādes uz pamatlietā aplūkoto uzbrukumu un tajos ir tikai minētas MSIG darbības Francijas teritorijā. Līdz ar to fakti, kas pamatlietā tiek pārmesti MSIG, pirmšķietami nav tie paši, par kuriem ir pasludināti Francijas spriedumi.

50 Tomēr iesniedzējtiesa precizē, ka šie spriedumi laika un materiālā ziņā aptver visas darbības, ko MSIG veica Francijā kā "likumīgo grupējumu", kuri darbojās Spānijā, atbildīgā vadītāja, tostarp gan *ETA* operāciju plānošanu, gan līdzekļu nodrošināšanu uzbrukumu īstenošanai.

51 Saskaņā ar iesniedzējtiesas paskaidrojumiem šķiet, ka fakti, kas pamatlietā konkrēti tiek pārmesti MSIG un kas ļauj konstatēt tās kriminālatbildību par attiecīgo uzbrukumu, būtībā ir tādi, ka no Francijas teritorijas "likumīgajiem grupējumiem" teroristiem, kuri darbojās Spānijā, tika sniegtas vispārējas darbības pamatnostādnes un šiem grupējumiem tika nosūtīti materiālie līdzekļi to darbību veikšanai, kuras šie grupējumi savukārt patstāvīgi nolēma veikt un detalizēti izplānoja. Šajā ziņā šķiet, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas paskaidrojumiem MSIG netiek pārmests neviens cits konkrēts faktiskais apstāklis saistībā ar uzbrukumu Ovjedo un ka tie ir tie paši fakti, par kuriem Francijas tiesas noteica MSIG kriminālatbildību par tās Francijā veiktajām darbībām.

52 Jāpiebilst, ka, lai novērtētu attiecīgo faktu identiskumu, iesniedzējtiesai būs jāņem vērā ne tikai fakti, kas minēti Francijā pasludināto galīgo spriedumu rezolutīvajā daļā un Francijas kompetento iestāžu sagatavoto apsūdzības rakstu slēdziena daļā, bet arī fakti, kas minēti šo spriedumu pamatojumā un par kuriem tika veikta izmeklēšana, bet kuri nav iekļauti apsūdzības rakstā, kā arī visa atbilstošā informācija par materiālajiem faktiem, uz kuriem attiecas Francijā uzsāktais agrākais kriminālprocess vai kriminālprocesi, kas pabeigti ar galīgu nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 85. punkts).

53 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Šengenas konvencijas 57. panta 1. punktu, ja kādā dalībvalstī persona tiek apsūdzēta kādā nodarījumā un šīs valsts kompetentajām iestādēm ir iemesls uzskatīt, ka apsūdzība ir saistīta ar to pašu nodarījumu, par kuru citā dalībvalstī jau ir pieņemts galīgais spriedums, šīs iestādes, ja uzskata par vajadzīgu, var lūgt attiecīgu informāciju no tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras teritorijā šis spriedums ir pieņemts. Ar šo tiesību normu izveidotais sadarbības mehānisms ļauj otrās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras ir atbildīgas par kriminālvajāšanu pret to pašu personu, lai noskaidrotu, piemēram, pirmās dalībvalsts teritorijā pieņemta lēmuma precīzo raksturu vai arī konkrētos faktus, kas ir šī lēmuma priekšmets, lūgt attiecīgu juridisko informāciju no pirmās minētās dalībvalsts iestādēm (spriedums, 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 50. un 51. punkts).

54 Ņemot vēra visus minētos apstākļus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Šengenas konvencijas 54. pants, lasot to Hartas 50. panta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "tas pats nodarījums" attiecas uz nodarījumiem, kuros persona tiek vainota kriminālprocesā, kas kādā dalībvalstī uzsākts par terora aktiem, ja šī persona par tām pašām darbībām jau ir notiesāta citā dalībvalstī kā par darbībām, kas saistītas ar dalību teroristu organizācijā ar nolūku sagatavot terora aktu.

Par tiesāšanās izdevumiem

55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kura parakstīta 1990. gada 19. jūnijā Šengenā un stājusies spēkā 1995. gada 26. martā, 54. pants, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. panta gaismā,

jāinterpretē tādējādi, ka

jēdziens "tas pats nodarījums" attiecas uz nodarījumiem, kuros persona tiek vainota kriminālprocesā, kas kādā dalībvalstī uzsākts par terora aktiem, ja šī persona par tām pašām darbībām jau ir notiesāta citā dalībvalstī kā par darbībām, kas saistītas ar dalību teroristu organizācijā ar nolūku sagatavot terora aktu.

[Paraksti]